

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 3. května 2023

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

VELETRH VĚDY 2023: SPOUŠTÍ SE PŘIHLAŠOVÁNÍ NA DOPROVODNÝ PROGRAM

Výbušné experimenty z chemie a fyziky, panelové diskuse o energetice nebo právu na nenávisť či pohádka ze světa včelího úlu. Veletrh vědy, který pořádá Akademie věd ČR, spouští dnes registraci na letošní doprovodný program. Novinkou budou diskusní show Zeptej se vědce live! a Vědecká zastávka, kde se návštěvníci mohou vědců a vědkyň ptát na to, co je zajímavé. Vstup na Veletrh vědy je zdarma, na všechny akce z doprovodného programu je třeba se rezervovat.

Jaké jsou perspektivy České republiky v jaderné energetice, fotovoltanice a elektromobilitě? Panelová diskuse *Energetika – fakta a mýty*, kterou povede Václav Moravec, se pokusí divákům vysvětlit vše podstatné. Pozvání přijali například Pavel Řežábek, hlavní ekonom ČEZ, nebo Antonín Fejfar, vědec z Fyzikálního ústavu AV ČR. Na obdobně aktuální téma, rezonující ve společnosti, bude cílit i druhá panelová diskuse nazvaná *Právo na nenávisť – česká věda v boji proti dezinformacím a hate speech*. Moderátor České televize v ní přivítá Tomáše Koblížka z Filosofického ústavu AV ČR nebo Moniku Hanych, právničku působící v Kanceláři vládního zmocněnce pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva.

Odlehčení navodí science show: školní třídy nebo (pra)rodiče s dětmi si mohou rezervovat místa na sérii zábavných experimentů z chemie a fyziky, doprovázené výbuchy, ohněm a dýmem v režii iQLandia Liberec, přihlásit se na elektrizující show o hudbě a elektřině brněnského science centra Vida! nebo si vybrat experimenty protkanou přednášku o chemii ohňostrojí v podání Jakuba Štěpánka z Vysoké školy chemicko-technologické v Praze.

Nejmenší návštěvníci se mohou těšit na naučnou pohádku Běla mezi včelami, která děti zavede do světa včelího úlu, nebo na povídání o vzniku Sluneční soustavy a života na Zemi s Michalem Bursou, ředitelem Astronomického ústavu AV ČR.

Veletrh vědy se koná 8. až 10. června 2023 v PVA EXPO PRAHA v Letňanech. Největší populárně-naučná akce, kterou každoročně pořádá Akademie věd ČR, se zabývá vědou ve všech jejích podobách a nabízí návštěvníkům to nejzajímavější ze světa přírodních, technických, humanitních i společenských oborů. Představuje vědu a výzkum jako fascinující a zásadní odvětví lidské činnosti. Během tří dnů nabídne návštěvníkům více než 100 expozic, které doplní doprovodný program ve formě panelových diskusí, přednášek a workshopů.

Na přednášky, vědecká představení a panelové diskuse je nutné se registrovat na webu Veletrhu vědy <https://www.veletrhvedy.cz/cs/program>. Vstup je zdarma.

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 970 812

Více informací: **Markéta Kinská**
+420 731 044 419, +420 221 403 854
kinska@ssc.cas.cz

Fotogalerie, grafika, fotografie z loňského ročníku:

<https://www.veletrhvedy.cz/cs/press/>
<https://www.flickr.com/photos/188726281@N02/>

Tipy z programu:

CERN a objev Higgsova bosonu

Co je zapotřebí k velkému objevu v částicové fyzice? Je to největší a nejvýkonnější urychlovač na světě? Nebo snad detektor částic velikosti plaveckého bazénu? Nebo je to pečlivá příprava a analýza dat, na které se podílí více než 3000 vědců a inženýrů z celého světa? Ve skutečnosti jsou zapotřebí všechny tyto ingredience, jak se dozvíte v přednášce Daniela Scheiricha, která vás v rychlosti provede částicovou fyzikou od jejích prvopočátků až k nejvýznamnější události posledních let – k objevu Higgsovu bosonu.

Bude hmota existovat věčně?

V přednášce Michala Malinského s podtitulem *Představy o vzniku a osudu hmoty v éře velkých částicových urychlovačů* se pokusíme v krátkosti přiblížit dnešní představy o elementárních částicích a jejich vzájemných interakcích tak, jak se studují na velkých experimentech v CERN a v dalších světových laboratořích. Pokusíme se rovněž přiblížit způsob, jakým hmota vznikla v raných fázích vývoje vesmíru, a odpovědět na otázku, jsou-li její základní stavební kameny absolutně stabilní.

Zkročení energie

Kdy se zrodilo lidstvo? Kdy jsme přestali přežívat a začali žít? Zkročení ohně přineslo první revoluci a zrození moderního člověka. Pak následovalo zkročení vody a větru, z nichž se také stali užiteční služebníci. Oheň, voda a vítr mají jednu zásadní věc společnou: zdroj jejich energie pochází ze slunečního záření, které dopadá na Zemi. To je hlavní důvod, proč je výhodné využívat přímou výrobu elektřiny za světla, fotovoltaiku. Se sluneční energií se teď učíme žít a jen tak ji neopustíme. Zjistěte, co nás čeká při kročení slunečního záření.

Programem vás provede Martin Ledinský z Fyzikálního ústavu AV ČR. Martin zkoumá nové materiály pro fotovoltaické články a je nadšencem pro získávání energie nejen ze slunečního záření.

Zeptej se vědce live!

Znáte projekt Zeptej se vědce? Ne? Tak ho poznáte! Už dva roky odpovídají vědci na vaše zvědavé dotazy na sociálních sítích. A jdou na to vědecky! Vždy se koukají, co bylo vyzkoumáno a vědou doloženo a zahrnou to do svých odpovědí. Na letošním Veletrhu vědy se s nimi můžete setkat a osobně jim položit svou záhadnou otázku :)

Ptát se můžete na následující témata:

- Těžké kovy v životním prostředí – jak se jich zbavit?
- Jak pečovat o svůj mikrobiom?
- Jaká je role cukrů a tuků ve výživě?
- Neurodegenerativní onemocnění – co o nich víme?
- Jak poslat léčiva do té správné tkáně?
- Dezinformace – mají být chráněny svobodou slova?
- Jak funguje vesmír?

Vědecká zastávka na Veletrhu vědy

Zastavte se u mladých nadějných vědců. Naše badatelská jízda vás vezme do dávného světa trilobitů, současného virtuálního světa sociálních sítí, profrčíme studiem klimatické změny i toho, jak matematika ovlivňuje předpověď počasí anebo focení na mobil. A nezůstaneme jen na naší planetě, ale odbočíme i do vesmíru. Svých spolucestujících z vědeckého autobusu se navíc můžete ptát i vy. Třeba na to, proč se dá matematika přirovnat k práci s kladivem a jak se v ní odhalují chyby, proč si paleontolog nechává šít u švadleny modely trilobitů, jak nás ovlivňuje Instagram i globální oteplování. A co si případně sbalit na cestu na Mars.

SCIENCE SHOW iQLANDIA LIBEREC

Soubor zábavných experimentů z chemie a fyziky, které jsou doprovázeny působivými výbuchy, různými efekty (dým, záblesky, oheň), vtipem i smíchem. Zkušební odborní lektoři iQLANDIE se pouští do vskutku bláznivých kousků, do kterých zapojí i vás, a věřte, že si odnesete velký zážitek.

SCIENCE SHOW VIDA! BRNO

Jak funguje mikrofon, reproduktor, kytara nebo snímáč? A proč je elektřina pro hudbu tak důležitá? MC Tesla vám na všechny otázky odpoví. Zahraje na Teremin, elektrickou kytaru i transformátor. Těšte se na performery z Vida! science centra!

Science show Úžasná chemie ohňostrojů!

Ohňostroj a pyrotechnika jsou s naší civilizací velmi dlouho provázané, ale jaký je jejich původ? Jak fungují, a co se stane, když se s nimi nepracuje správně? Na to všechno a spoustu dalšího si odpovíme v experimentální přednášce pod vedením mladého popularizátora Jakuba Štěpánka spolu s jeho středoškolskými kroužkaři z VŠCHT Praha.

Vznik Sluneční soustavy a života na Zemi – Michal Bursa, Astronomický ústav AV ČR

Jestli jste někdy přemýšleli, co bylo předtím, než bylo Slunce a planety, odpověď je jednoduchá: byla zima a tma. Co se ale muselo stát, aby se narodilo Sluníčko a aby vznikly planety? Kde se na Zemi vzala voda a jak dlouho to trvalo, než v ní vznikl život? Vyzkoušíme si naživo! A mimochodem, bylo to trochu jinak, než jak se říká ve škole. Představení je vhodné pro 1. stupeň ZŠ.

Astronomické technologie – Michal Bursa, Astronomický ústav AV ČR

Obrázky vesmírných objektů a zprávy o nových objevech vždy přitáhnou velkou pozornost, stavba dalekohledů a družic pro výzkum vesmíru ovšem stojí nemalé peníze. Přináší nám studium nebeských dějů kromě barevných fotek i nějaký ryze praktický užitek? Odpověď možná překvapí – s původně astronomickými technologiemi se setkáváme doslova každý den a mnohdy si ani neuvědomujeme, že za ně vděčíme právě astronomii. Třeba máte něco astronomického dokonce v kapse? Představení je vhodné pro 2. stupeň ZŠ a SŠ.

Energetika – fakta a mýty

Vše, co jste chtěli vědět o energetice, ale báli jste se zeptat. Jaderná energetika, elektromobilita, tepelná čerpadla, fotovoltaika, energetický mix a mnoho dalšího... Jaké jsou perspektivy České republiky a jak se Akademie věd podílí na hledání řešení? Panelovou diskusi moderuje Václav Moravec.

Právo na nenávisť – česká věda v boji proti dezinformacím a hate speech

Dezinformace a hate speech jsou dnes kvůli rozmachu sociálních sítí intenzivně diskutovaným problémem. Známe již způsoby, jak těmto projevům čelit? Lze je omezovat, a přitom neporušit právo na svobodu slova? A jsou tyto projevy skutečně, jako se občas říká, nedefinovatelné, nebo je to jen zbytečný skepticizmus? Panelovou diskusi moderuje Václav Moravec.

Běla mezi včelami

Objevte kouzelný svět včelího úlu a rušného života, který se v něm odehrává! Naučná pohádka plná písniček pro děti i dospělé vypráví o dívce Běle, která se promění ve včelku. A zjistí, že med není jediným bohatstvím, které včelí úl skrývá. Mnohem cennější je láska, přátelství, obětavost a pracovitost. Představení vhodné pro děti od 3 let.